

більше 2/3 загального обсягу часу, відведеного на вивчення конкретної дисципліни. Співвідношення між аудиторною і позааудиторною роботою змінюється на користь останньої. У навчальних планах спеціальностей все чіткіше реалізується тенденція до скорочення аудиторних годин і збільшення кількості годин, які відводяться на самостійну роботу студента (50-60 % навчального часу). У цей час студент повинен самостійно опрацьовувати конспекти лекцій, літературу до тем, що виносяться на практичні і семінарські заняття, самостійно складати конспекти з тем, які виносяться на самостійне вивчення, виконувати реферати тощо. Останнім часом форми такої роботи урізноманітнилися пошуком інформації в системі Інтернет, виконанням найпростіших завдань на комп'ютерній техніці.

Самостійна діяльність передбачає доволі високу мотивацію, особливо внутрішню, здатність самостійно виконувати різні типи завдань, що включають творчі продуктивні уміння, здійснювати самоконтроль і самооцінку. Підвищення мотивації студента є одним з головних завдань при формуванні планів і завдань для виконання самостійної роботи. Тому з метою покращення самостійної роботи студентів у закладах вищої освіти пропонується разом з забезпеченістю підручниками, посібниками, методичними вказівками для самостійної роботи впроваджувати і своєчасно поновлювати сучасні аудіо-, відео- та комп'ютерні навчальні програми, а також застосовувати системи комунікативних завдань для розвитку всіх комунікативних умінь студента. Самостійна робота студентів повинна формувати вміння усвідомлювати, визначати і формулювати свої пізнавальні та інформаційні потреби, запит інформації, навички пошуку, відбору, аналізу та систематизації, а також передачі отриманої інформації, що дозволяє створити передумови для успішної самостійної пізнавальної діяльності після завершення навчання в закладі вищої освіти, дає можливість готувати студентів до життя і діяльності в мультинаціональному, мультикультурному суспільстві.

О. І. Зоріна

ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У сучасних умовах господарювання, що характеризуються мінливістю зовнішнього середовища, перед фахівцями постає потреба в забезпеченні швидкого реагування на виникаючі потреби, вміння критично ставитися до обставин і швидко знаходити альтернативи при прийнятті зважених рішень. У таких умовах формування критичного мислення у студентів, у процесі набуття ними практичних навиків під час навчання у закладах вищої освіти, є необхідною умовою забезпечення їхньої конкурентоспроможності на ринку праці.

Необхідно зауважити, що основна мета технології критичного мислення полягає у безпосередньому залученні студентів до навчання за методом сприйняття навчального матеріалу на основі власного досвіду як результату самостійного опрацювання необхідної інформації та формування на цій основі власного аналітичного судження.

Таким чином, переорієнтація традиційного навчального процесу полягає у впровадженні таких методів, що здатні забезпечити:

- провокування допитливості студентів через спонукання до роздумів;

- стимулювання студентів до висловлювання при вирішенні ключових питань за темою навчальної дисципліни;

- заохочування студентів до вибору різних способів роботи та самостійного використання, аналізу і засвоєння найбільш раціональних з них;

- самооцінювання (взаємооцінювання) відповіді та результатів діяльності студентів, а також аналіз (самоаналіз) міркувань, навчального процесу (досліджень, дискусій), навчальних досягнень тощо.

Отже, формування критичного мислення – це варіант забезпечення конкурентоспроможності майбутніх фахівців економічних спеціальностей, що полягає у сприянні спрямованості на вдосконалення якостей особистості, яка здатна до вирішення проблемних ситуацій і прийняття виважених рішень.

О. В. Сиволовська, К. Ю. Бойко

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ

Сучасний ринок праці потребує ініціативних, цілеспрямованих і творчих спеціалістів, які мають високий рівень теоретичної і практичної підготовки, вміють самостійно приймати рішення і є джерелом розвитку і прогресу галузі науки або виробництва, в якій вони задіяні. Тому особливої актуальності набувають функції самостійної роботи.

Для підвищення ефективності самостійної роботи студента навчальна допомога повинна також доповнюватися методичними вказівками, що виконують тільки керівну й напрямну роль. Зміст цієї допомоги має вказувати, у якій послідовності варто вивчати матеріал дисципліни, звертати увагу на особливості вивчення окремих тем і розділів, допомагати відбирати найбільш важливі й необхідні відомості зі змісту навчальної допомоги, а також давати пояснення питанням програми, що звичайно викликають найбільші труднощі і призводить до помилок.